

EESTI SPORDILEHT.

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuns 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

X. aastakäik.

Laupäeval, 7. septembril 1929. a.

X. aastakäik.

Eesti kergesportlaste järjekordne võit Riias.

Tiisfeldt ja Erikson omandasid Riia linna karikad.

Läinud laupäeval ja pühapäeval peeti Riias sealse saksa spordiseltsi Unioni traditsioonilisi kergejõustiku võistlusi, mille tulipunktiks osutuvad Riia linna poolt annetatud väärtuslikud rändkarikad jooksudes, hüpetes ja visketes.

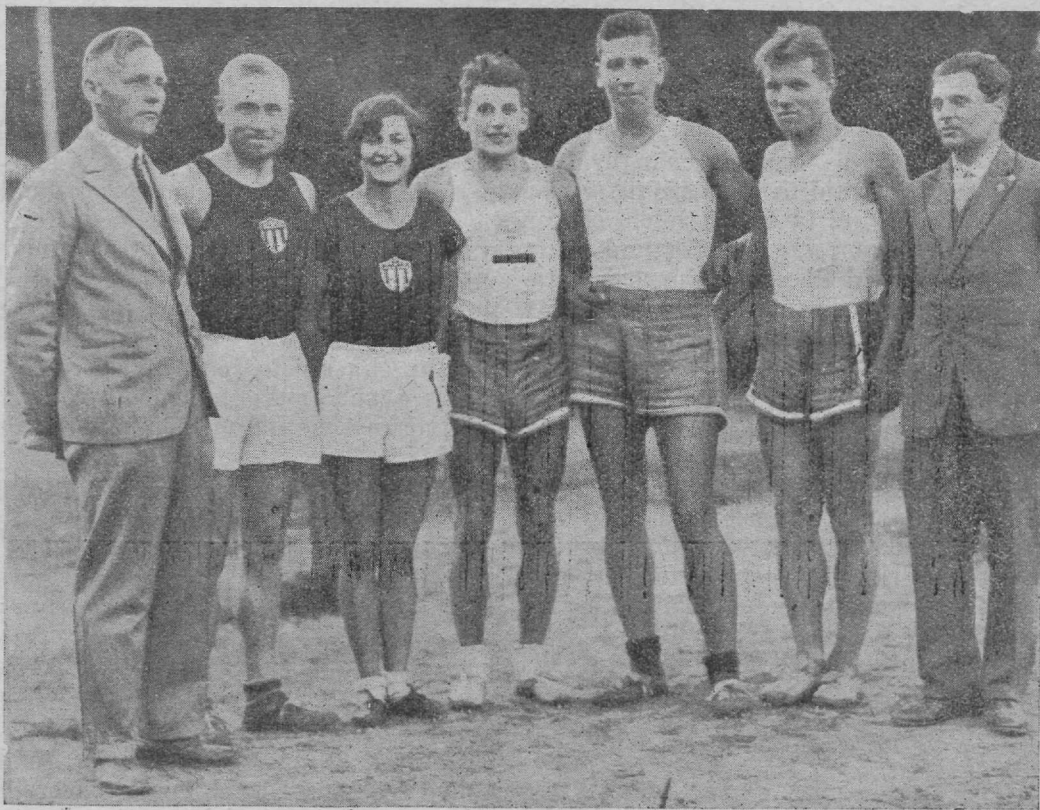
Neile võistlustele, millel eestlased harjunud traditsiooniliselt võitma karikaid, oli Tartu Kalev välja saatnud oma kolm paremat „kahurit“ — Eriksoni, Labenti ja Sule. Tallinna Kalevit esindasid J. Tiisfeldt, — läinud aasta jooksuparika võitja, ja värske naisilmarekordi omanik Sara Teitelbaum, kes ihkas revanschi Läti meister prl. Daukschalt juunikuus Vilnos saadud kaotuse puhul 100 mtr jooksus.

Võistlustest osavõtjate arv tõusis 70-nele, esitatud oli Läti kergejõustiku eliit pea täies koosseisus, puudusid vaid teravamad jooksurivaalid V. Muzis ja Rudsis. Ilm oli võistluspäeviks kõigiti ilus ja soodus, võistlusväli oli rahuldavas korras, võrreldes endiste aastatega, võistlejate sügisene vorm oli paljutootav ja küüni rahvusvaheliste tagajärgedeni (2 meest oda üle 60 mtr., kettas 3 meest üle 41 mtr ja 100 mtr kahel korral 11 sek.). Võistlustel korraliti prl. Teitelbaumi poolt Eesti rekord 60 mtr naistele 7,9 sek ja püstitati samas maas uus Läti rekord prl. Daukscha poolt 7,9 sek. (eeljooksus), väljaspool võistlust viskas Jurgis rekordvisketes oda 60,45 mtr, mis samuti uus Läti rekord.

Esimesel päeval algasid võistlused kell 5 p. l. Unioni spordiväljal end. Kütiaia kõrval Elisabetes lial.

Alatakse 100 mtr jooksudega jooksu kolmevõistlejatele. Joostakse aja peale paarikaua, mis loosi järele tõmmatud; kuna starter Viducs jooksu aega kinni peab, ebaõnnestub rida starte ning lõpuks jääda istuma, millest ka aegade keskpärased tingitud. Tiisfeldt saavutab siin aja 11,7 oma konkurentide Nemerovski ja Dekshenieksi ees, kelle ajad 12,1 sek. See on juba 95 pkt. edumaa, mida ta 400 mtr-is veel suurendab ning esimese päeva tulemuste varal võib teda juba karika võitjaks ennustada.

Hoopis tõsisem on lugu viskete kolmevõistluses, kus koos on kolm kõva päkkliit: Läti kõigi aegade suurim atleet Dimze ning sitked tartlased Sule ja Erikson, kes aga kuulis ja kettas Dimzele alla vanduma peavad ja vaid ülekaalukas võit odas võib neid karikavõidule tuua. Hüpetes oli esimesel päeval kavas vaid kõrgushüpe, kus sooritati kõrgused Dimzelt 175 cm, Sule ja Bagh 170 cm, Labent jääb 150 cm peatuma ja mõjuvas konkurentsis enam kaasa rääkida ei suuda. Päeva sensatsioonsemaks sündmuseks osutus 60 mtr jooks naistele. Daukscha-Teitelbaumi duelli puhul on õhk täis elektrit. Saaraga kaasasõitnud treener, võimlemisõpetaja Rosenberg kõnnib närviliselt stopper peos ringi, näost kahvatu. Kõlab pauk... Saara libiseb haruldase temperamendiga startid välja, olles kohe juba meeter ees. Daukscha teeb meeletikke katseid õlanõksudega tema

Eesti kergesportlased Riias. Vasakult: Rosenberg (Teitelbaumi treener), Tiisfeldt, Teitelbaum, Labent, Erikson, Sule ja Jakobson (Tartu esindaja).

kinnipüüdmiseks, mis talle näib ka õnnestuvat, kuid seal puudutab Saara juba linti. Aeg 7,9 sek. — Eesti rekordi kordamine. Järgnevad publiku marulised ovatsioonid. Seega lõppes esimene võistluspäev.

Võistlused jätkusid pühapäeval kell 3 p. l. haruldase sooja päikesepaistelise ilmaga. Alatakse 100 mtr eeljooksudega meeste individuaalvõistlusteks. Esimese eeljooksu võidab kindlalt Kivits 11 sek, teise — Labent 11,6. Lõppvõistlusest ütleb Labent, olles kaugushüppes väsinud, ära, ja Kivits kordab oma endist saavutust, seda tänavusel hooajal juba 14-dat korda (!).

100 mtr lõppjooksus naistele oodatakse Daukschalt revanschi 60 mtris saadud kaotuse eest, kuid see jääb tulemata, Saara püsib algusest peale kindlasti ees ja võidab ligi meetrilise edumaaga. Aeg 13,0, Daukscha 13,1, kolmas Laucs.

Päeva atraktsiooniks kujunes odaviske, kus Läti meister Jurgis Eesti meister Sulega kibedas heitluses üle 60 mtr piiri heidavad, kuna neile

vääriliselt sekundeerib Eriksson, heites oma elu parema viske 55,85 mtr, mis teda ka visketekarika võitjaks toob. Dimzel õnnestub odas vaid 49,90 saavutada. Rekordvisketes suurendab Jurgis oma tagajärge 60,02 meetri pealt 60,45-ni, mis uus Läti rekord peale kahekordse paranduse.

1500 mtr jooks kolmevõistlejatele toob võitjaks Tiisfeldti, kes ühetasase tempo juures konkurentsilt saavutab 4.15,2. Jooksude karikas läheb ligi 200-punktilise ülekaalu juures teistkordselt Tiisfeldti omanduseks üheks aastaks, kel üldse aga viiendat korda seda kolmevõistlust võita, alates 1924. a.

Kaugushüppes üllatab Labent, võites 670 juures Dimzet, kelle tagajärg vaid 662.

Kolmandaks tulnud juudisportlane Bagh on tõusmas uueks Läti hüppetäheks.

5000 mtr jooks toob nõrga tagajärje, kuna Motmillers ei võistle ja Petkevitsch juba Poola alam.

Teatejooksud 800+400+200+200 noortele ja 4×100 senioridele olid konkurentsilt huvitava

Järg 4. lhk.

Palli viperused värava põikpuul.

Kuidas sündis penalty.

Kas pörkab pall põikpuu alumiselt äärelt väljale tagasi?

Meistrivõistluste teisel matschil — mängul TJK — Tartu jalgpalliklubi, jäi TJK-l kaks väravat tunnustamata. Lugu oli sarnane: rohelissärgid saatsid kahel korral palli väikselt distantsilt löökidega alt-ülesse tartlaste väravasse. Löögid olid sarnase jõuga, et pall võrgust tagasi mänguväljale langes ja... edasi mängu jäi, kuna löögi tugevuse ja lühikese distantsi tõttu kohtunik palli uskus alt latti lööduna ja sealt tagasipaisatud olevat. Kuna jalgpalliliidu määruste järele väravaks loetakse olukorda, kui pall tervena kahte väravaposti ühendava joone taha on jõudnud ja põikpuust pörkamine (ka alt), veel sarnast olukorda ei loo, siis ei vilistanudki kohtunik väravat. Tegelikult käis pall mõlemal korral väravas ja ettekujutus, nagu oleks pall pörkanud põikpuust tagasi, on ekslik.

Käesolevad read ei ole tingitud kahest TJK-le kaotsi läinud väravast, ega taha seekordse kohtuniku tegevust korrigeerida, vaid ma tahan siin juhtida tähelepanu asjaolule, mis edaspidi ära hoiaks sarnaste väravate „kaotsiminekut“ vilunumate kohtunikude juureski, kui seda oli esmaspäeval matschil Spordi tsenterhalf Silberg, sest meistrivõistluste kavast on veel hulk võistluseid ees, kus mõnel suuremal mängul võib olla sarnane kaotsiläinud värav kergesti otsustava tähendusega.

Iga kohtunik pidagu meeles, et alt latti löödud pall ei või kunagi mänguväljale tagasi pörkata, vaid ta peab ainuüksi võrku lendama ja kui ta tagasi tuleb, siis on ta ülevalt võrgust tagasi pörkanud, s. t., ta on väravaposti ühendava joone läbistanud enne tagasipörget, seega on värav juba fikseeritud nii esimesel kui teisel juhtumil ja kindlasti peab järgnema mängukatkestav vile.

Olgu selgituseks sellele kaks juure lisatud joonist. Kes füüsikat on õppinud, ja seda on kindlasti teinud suurem osa pallimehi ja pallipublikut, see teab ehk veel seda mehaanika seadust, mis kõneleb kõva keha liikumisest ja selle liikumise sihi muutmise kokkupõrgetel kõva kehaga. Lause kõlab sarnasena: ... liikuva keha langemise nurk võrdub pörkamise nurgale. Kuna siin palli relatiivselt löögi tugevuse-

ga kõvaks kehaks võtta võib (väga vedela palliga ju ei mängita), siis pör gates latti alt peab pall võrku lendama, kuna nurgad d_1 ja d_2 võrdsed (v. joon. 1). Seega ei või pall, mis latti alumise serva vastu lennanud, kunagi väljale tagasi pörkata. Teistsugune on olukord, kui pall latti alt ülesse võrku lennanud on. Kuna võrk elastiline keha ja löögi tugevuse tõttu järele annab, eriti liikuval olukorral TJK võrgud, siis tekib palli ümber võrgust kott (v. joon.2), mille suurus löögi tugevusest ja võrgu pingulolekust tingitud. Igal juhtumil aga muudab selle koti tekkimine korrapärasust palli lennus ja tema pörkamine kaugemale värava tagaruumi on takistatud. Jääb ainuke pääs — väljale tagasi, mis sarnaselt ka juhtub ja läinud matschil 2-korral sündis. Kohtunik, kes olude sunnil vast ehk ei suutnud näha kuhu pall läks, arvab selle põikpuust alt pörkatuna ja laseb mängu rahulikult edasi kesta, mis lubamatu eksitus ja suurel teadmatusel põhjeneda üksi võib. Kuna aga väraval ju otsustandev osa etendada, siis kuulub niisugune viga kohtuniku andeksandmatumaise ja nende ridade eesmärk oligi selgitada olukorda ja kergendada kohtuniku tööd. Sest näha, kas pall põikpuud alt puudutas, või sündis tagasipörge võrgust, on sageli väga raske ja pole ka sugugi tarvis, kuna eelpooltoodu näitab, et niipea kui pall põikpuud esiküljelt (mänguvälja poole pöördud küljelt) ei puudutanud, vaid kusagilt mujalt, võib kohtunik rahulikult värava vilistada. Ta peabki seda tegema, kuna teist võimalust pole mängutugevalt pumbatud palli juures. Samasugune on olukord, kui pall puudutab värava püstpuid seest. Ka siis võib pall ainult võrku lennata, ehk kui ta sealt tagasi tuleb, siis pole see sündinud tagasipörkel postist vaid võrgust, seega on ta ikkagi väravaks lugeda.

Asjaolu on kerge koduski kontrollida, näiteks ping-pongi või mõne muu käepärrast oleva palliga.

Pallipublikul on meeles vist esimene Balti turniir, siis võitis Läti Eestit just sarnase palliga. Rootslane vilistas värava. Hiljem nimetasid lehed, seda poolväravaks ja „Päevaleht“ teadis koguni inimestest kõneleeda, kes võisid vanduda nagu oleks pall postist alt tagasi pörkanud. Muidugi polnud see „pool“, vaid kõige täisverelisem „pärisvärav“ ja ei oleks asja ka terve vaatajaskonna vande allgi või antud tunnistus siin midagi aidanud.

Nende ridade kirjutaja selgitaski asja juba siis mõnele fanaatilisele „eksijale“, kuid avalikuks selgitamiseks polnud siis aeg, kuna see kaotuse mõrudust veelgi kibedamaks oleks teinud. Nüüd arvan aja õige olevat, et ära hoida palliväärtuste kaotsiminekut esivõistluste lavastamisel.

V. S. Kullengo.

— Turus peetud võistlustel olid paremad tagajärjed: 800 m — Larva 1.55,9, Helgas 1.56,4, Lehtonen 1.56,6. 200 m — Järvinen 22,5. Kõrgus — Kokkonen 1.80. 100 m — Järvinen 11,3. 400 m — Järvinen 49,4; Niini 50,0. 1500 m — Lehtonen 4.05,1; Koivunhallo 4.05,4; Henriksson 4.05,7; Korpela 4.05,7; Purho 4.06,9. 5000 m — Loukola 15.10,4. 110 m tők. — Järvinen 15,2. Kuul — Vahlstedt 15.39,5; Alarotu 14.38. Oda — Lampu 60.48. Teivas — Nikander 3.70.

11 meetri karistuslööök on kõige kirutum jalgpallis. Paljudki vahekohtunikud on rikkunud tema läbi hulga mängu. Kuid tema tekkimine oli omal ajal ka põhjendatud ja Stoke'i jalgpallidirektorid kaebavad veel tänapäev, et penalty puudumisel on neil läinud kaotsi kord 1000 naela ja väärtuslik schanss.

Paljude aastate eest peeti Trent-Bridge'is karika finaalmängu Stoke'i ja Notts County vahel. Notts County saavutas üheväravalise juhtimise ja püüdis selle järele kõige jõuga hoida alal oma edu. Veerandtund enne lõppu seisis veel tagajärg ikka 1 : 0 tema kasuks, kuigi meeskond oli ise õige kokku varisenud. Minut enne lõppu õnnestus Stoke'i tormajal juhtida palli Notts County väravanurka. Pall oli väravavahil püüdmatu ja Stoke'i mees- tel tõusis juba rõõmukisa huulte, kui korraga üks back kargas juure ja väravassetungiva palli virutas rusikaga väljale tagasi.

Selleaegsete määruste järele ei saanud vahekohtunik teha muud, kui määrata lihtne vabalöök. Notts County asus terve meeskonnaga väravasse ja pareeris vabalöögi hõlpsa vaevaga. Stoke oli jäänud ilma täiesti teenitud tagajärjest ja langes välja esivõistlustelt.

Stoke esitas jalgpalliliidule tagajärje kohta protesti, kuid 1 : 0 jäi ikka püsima. Siiski asuti kohe nõupidama reegli maksmapanekuks, mis hoiaks ära edaspidi sarnased võimalused. Pandi maksma 11 meetri löök, mis rahuldab Stoke'i merraalselt.

Kuid veel teinegi kord sai Stoke kannatada umbes sarnase juhuse läbi. Stoke mängib Aston Villa vastu liigavõistlustes ja tagajärg oli samuti 1:0 Stoke'i vastase kasuks. Just viimasel minutil määrati Stoke'i heaks 11 meetri karistuslööök, kuid üks vastane pörutas palli hoopis kaugelt väljalt minema. Selle aja peale kui pall jõudis väljale tagasi, vilistas vahekohtunik mängule lõpu. Stoke'i mehed jäid jälle ripakile mokaga seisma.

Jalgpalliliit astus kokku sündmuse kaalumiseks. Mängu ei tühistatud, kuid tehti otsuseks, et 11 meetri karistuslööki võib sooritada ka siis, kui mänguaeg on juba läbi.

— Stokholmi 25 km pikkusel tänavajooksul olid tagajärjed: 1. Marttelin, Soome, 1.25.06; 2. Sipilä, Soome, 1.26.00; 3. Harper, Inglise, 1.26.36; 4. Kuokka, Soome, 1.26.49; 5. Laaksonen, Soome, 1.28.07. Järgnesid rootslased. Lätlane Motmillers oli ajaga 1.34.05 11-es. Jooksu lõpetas 34 meest. Võitja sai 4000 krooni väärtuse pokaali.

— Ujumisvõistlustel Helsingis saavutati: 200 m rinnuli naist. — Greta Nyman 3.22,3 (uus Soome rek.), 200 m rinn. — Reingoldt ja Suoma 2.58,3 (uus Soome rek.), 100 m vab. naist. — Disa Lindberg 1.22,9; 100 m vab. — Jegorov 1.08,0, Sinervo 1.08,1; 100 m rinn. naist. — Greta Nyman 1.33,3 (uus Soome rek.); 200 m vab. — Tiilikainen 2.32,6 (uus Soome rek.); 100 m sel. — Palonen 1.23,6.

— Saksas merevägi võistles Eesti mereväega 3:3 ja löi ÜENÜTOT jalgpallis 3:0.

— Läänemaa kergejõustiku esivõistlused andsid järgmisi tagajärgi: 100 m — Espenberg 12,3; 200 m — Leesman 25,4; 400 m — Leesman 55,1; 1500 m — Leesman 4.44,6; 300 m — Leesman 10.49,0; 4×100 m — Läänela 50,0; oda — Talts 39.44; kuul — Leetsman 10.65; ketas — Tiiman 30.69; raskus 12,5 kg. — Talts 12.64; kõrgus — Leetsman 1.66; kolmik — Tiiman 11.86; kaugus — Tiiman 6.10; teivas — Piilbusch 2.80. Naisvõistlused: 60 m — Rääli 9,4; kaugus — Rääli 4,03; kõrgus — Jürgenson 1.20; kuul — Buck 6.77.

Rähn ja Beldsinski Helsingis.

Häid tagajärgi mõlemal mehel.

Rähn ja Beldsinski sooritasid võistlusmatka Helsingisse, kus nad esinesid laupäeval ja pühapäeval IFK poolt korraldatud võistlustel. Teekonda tuleb pidada õnnestunuks, sest Rähn tuli tagasi 1 esimese, 1 teise ja 2 kolmanda auhinnaga ja Beldsinski 2 neljanda kohaga tugevas võitluses, kusjuures osa tagajärgi oli enam kui rahuldavad.

Laupäeval oli ilm vihmane, väli laineatas täiesti veest ja pidurdas muidugi tugevasti tagajärgi. Rähn oli sel päeval kaugus ja 110 m tõkkes, Beldsinski 3000 m. Teine võistluspäev möödus ilusa ilmaga.

Kauguses võitis Rähn Gustafssoni, kes on Soome teine või kolmas mees. Mõlema tagajärg oli 6.75. Esimeses lisahüppes saavutasid mõlemad 6.53. Teise lisahüppes võitis Rähn 6.76 juures. 110 m tõkkejooksus võistles Rähn tugevasti Vileniga ja ta aeg peaks olema vististi 15,8.

Beldsinski rikkus 3000 meetris igatahes oma aja, kuigi tal vist ka parema taktika juures ei oleks olnud kohaletulemise võimalusi. Ta vedas kaks esimest ringi, puistates teisi endast kümme-kond meetrit maha. Siis läksid talt Loukola, Toivonen ja Puukko mööda. Beldsinski püüdis hoida kannul, kuid rauges varsti.

5000 meetris võttis Iso-Hollo väga tugeva algtempo. 400 m läks 66, 800 m 2.16, 100 m 2.51, 1500 m 4.21, 2000 m 5.48. Siis aga väsisid mehed ja 15 minuti piiri rikkumisest ei tulnud välja midagi. 3000 m kaeti 8.52 ja 4000 m 11.59.

Üldised tagajärjed olid:

200 m — 1. Pitkänen 22,7; 2. Topelius 5,5 m; 3. Husgafvel 5,6 m. 400 m — 1. Ekqvist 51,1; 2. Vilen 51,8; 3. Jansson 52,0. 3000 m — 1. Loukola 8.46,2; 2. Puukko 8.52,1; 3. Toivonen 8.54,6; 4. Beldsinski 9.09,3. Ketas — 1. Kivi 44.15; 2. Torpo 41.21; 3. Viiri 40.52. Kaugus — 1. Rähn 6.75; 2. Gustafsson 6.75; 3. Lindqvist 6.45. 110 m tõk. — 1. Sjöstedt 15,2; 2. Vilen 5,5 m; 3. Rähn 5,6 m. 100 m — 1. Koponen 10,8; 2. Pitkänen 2 m; 3. Helle 2,3 m. 800 m — Jansson 1.56,7; 2. Ekqvist 1.58,8; 3. Sarkama 1.58,9. 5000 m — 1. Iso-Hollo 15.00,9; 2. Toivonen 15.04,1; 3. Puukko 15.19,9; 4. Beldsinski 15.19,9; 4. Tuominen 15.20,1. 400 m tõk. — 1. Vilén 56,0; 2. Mattila 56,9; 3. Rähn 60,9. Oda — 1. M. Järvinen 63,98; 2. Viiri 62,12; 3. Eklund 60,84. Kuul — 1. Torpo 14,17; 2. Hartman 14,12; 3. Valoranta 13,70. Vasar — 1. Eriksson 48,25; 2. Tuominen 37,15; 3. Niittymaa 36,46. Kolmik — 1. Rainio 14,34; 2. Rähn 13,88; 3. Gustafsson 13,49. Kõrgus — 1. Kekkonen 1,75; 2. Ekström 1,75; 3. Lönnrot 1,70.

— Itaalia jalgpallimeeskonnad F. C. Torino ja Bologna viibivad ringreisil Lõuna-Ameerikas. Eelmine kaotas Uruguay liidumeeskonna B-garnituurile 1:5 ja teine Buenos-Airesi Huracanile 1:2.

— Wessely tuli Austria meistriks kümnevõistluses 7328,935 punktiga. Ta tagajärjed olid: 11,3 — 6,38 — 12,56 — 1,65 — 53,6 — 15,7 — 36,16 — 3,30 — 52,93 — 4,55,0.

— Ferenczvaros, Ungari jalgpallimeister, kes sooritas Lõuna-Ameerikas edurikka turnee, diskvalifitseeriti liidu poolt seepärast, et ta viibis ringreisil kauem, kui liit lubanud.

— 65-aastane sakslane dr. Schiff püüdis ujuda üle Inglise kanali, kuid pidi katkestama 2 tunni järele oma katse.

Nurmi endiselt võimas ja masinlik.

Beldsinski kaotas pool staadioni ringi.

Korolil 300 m rekord.

Nurmi elab oma mungaelu ja spordikunstniku viimaseid hiilgepäevi. Seda tunneb ta ise, seda tunnevad teised. Vaevalt on võimalik veel kaugemale mehaniseerida inimvõimet, vaevalt on võimalik veel suuremal määral rakendada muskleid mänglevasse koostöösse. Kord peab tulema piir ja tagasimine. Seda mõistab Nurmi ja seda mõistavad teised, seda kõneleb juba Nurmi paljaks minev pealagi ja näojoonte teravus. Kadunud on looduspõhise naiiv elurõõm ja lopsakas jõuküllus, asemele tulnud jõudu ettevaatlikult käsitlev otstarbekohasus ja trotslik enesehindamine. Pikemaks ei saa enam palju venida Nurmi kord lõputu näiv rekordide rida. Veel mõned ja siis teab meister ise olevat õige aja tagasitõmbumiseks.

Tallinn nägi igatahes viimast korda Nurmit suurjooksjana. Balti riikide turneele järgneb Lõuna-Ameerika turnee ja siis jätkub sellest kõigest Paavo Nurmile. Nii on praegu vähemalt ta oma kavatsus. Ei tõmba teda enam ei isiklik edu ega kodumaa kuulsus, kõigest on meister villand.

Praegu aga nägime teda veel täisnurmilikus vormis, sellises, kui jooksis ta meil 1926. ja 1927. aastal. Ta 5000 m aeg on parim, mida Tallinna staadioni rada näinud ja üldse ka vist võimaldab. 1926. aastal jooksis ta siin 3000 m 8.38,6 ja 1927. a. kaks inglise miili 9.15,2. Stokholmi staadionil võib ta paraja konkurentsi juures minna kindlasti pool minutit paremini.

Ka Beldsinski pakkus Nurmiga jookstes oma Tallinna parima aja. Vast oli tal siiski võetud ehk algus jälle veidi kõva. Nurmi vedades algusest lõpuni olid vaheajad: 1000 m — 2.55, 1500 m — 4.25, 2000 m — 5.53, 3000 m — 8.54 (Beldsinski 8.58), 4000 m — 11.59 (Beldsinski 12.09), kuna 5000 m läks Nurmil 14.58,0 ja Beldsinski 15.20,3. Kolmandaks tuli Soonberg, kes oli tugevasti järel.

Ülejäänud võistlused ei pakkunud palju. Ainult Korolit võis nautida 150 ja 300 m jooksus. Mees, kes jookseb 300 m 36,8, peaks minema ka 400 m alla 50 sekundit. Vast teeb seda veel Korol tänava sügisel.

Saksa—Schveits 83:54.

Ühel ajal Saksa-Prantsuse maavõistlusega Pariisis peeti Saksa-Schveitsi maavõistlus Zürichis. 100 m — Körnig, S., 10,6; 2. Schlöske, S., 11,0. 200 m — Körnig 22,0; Schlöske 22,6. 400 m — Schneider, Schv., 50,1; 2. Krebs, S., 50,3. 800 m — Kaufmann, S., 2,06,8; 2. Bec, Schv. 1500 m — Schilgen, S., 4,06,5; Oschwald, S., 4,08,2. 5000 m — Petri, S., 15,30,8; Kohn, S., 15,43,8. 110 m. tõk. — Schneider, Schv., 15,5 (uus Schveitsi rek.). Steinhardt, S., 16,1. Ketas — Hirschfeldt, S., 44,53; Weiss, S., 38,83. Kuul — Hirschfeldt 15,90; Vogler, Schv., 13,29. Oda — Weissmann, S., 62,93; Schumacher, Schv., 56,06. Kaugus — Mölle, S., 7,11; Meier, Schv., 7,01. Kõrgus — Bonneder ja Schwarzfischer, S., 1,80. Teivas — Meier 3,60; Kiesov ja Stechemesser, S., 3,50. 4x100 m — Saksa 43,6. 4x400 m — Saksa 3,20,8.

— Norra esivõistlustel on nagu selgunud, 8 meest hüpanud kõrgust 1,80 ja 6 veel lisaks 1,75. Võistlustel sadas tugevat vihma.

— Saksa jalgpalliliit on langenud mitme riigi poolt boikoti alla seepärast, et ta ei võimalda nende maade professionaal-meeskondadel Saksa meeskondadega võistelda. Boikoti on kuulutanud välja Austria, Ungari ja Tschehhoslovakkia.

Nurmi, nähtuna Ameerika scharshis. Selja taga ta võitmatu ja lähenev vastane — vanadus.

150 m aeg oli Korolil 17,2; 2. Tann 17,8; 3. Kesküll 18,0.

4x100 m naistele — 1. ÜENÜTO 55,0; 2. Greif 55,9.

300 m — 1. Korol 36,8 (uus Eesti rekord); 2. Kesküll 39,2; 3. Küttim 39,2.

10 km jalgrattasõit — 1. Tauts 17.21,2 (parem Eesti rekordist); 2. Riismann 17.23,5; 3. Zelikovski 17.23,4; 4. Jürisson 17.45,6.

Põhjamaa esivõistlused ujumises

peeti Stokholmis. 100 m selili: 1. Carlsen, Norra, 1.16,0; 2. Johansson, Rootsi 1.17,8; 3. Pettersson, Rootsi 1.21,9. 200 m rinn. naist. — 1. Jacobsen, Taani, 3.17; 2. Hazelius, Rootsi, 3.21,5; 3. Carlsson, Rootsi, 3.22,3. 400 m vabalt — 1. Gustafsson, Rootsi, 5.31,1; 2. Torget, Norra, 5.33,2; 3. Atterday, Rootsi, 5.34,4. 400 m vab. naist. — 1. Lindberg, Soome, 6.24,5; 2. Sourgaard, Taani, 6.48,0; 3. Töpel, Rootsi, 7.03,3. 100 m vab. naist. — 1. Eliasson, Rootsi, 1.17,0; 2. Onnela, Soome, 1.19,1; 3. Töpel, Rootsi, 1.20,1. 100 m vab. — 1. Jernström, Rootsi, 1.06,1; 2. Gustafsson, Rootsi, 1.06,3; 3. Torgeth, Norra, 1.07,0. 200 m rinnuli — 1. Harling, Rootsi, 2.56,5; 2. Reingoldt, Soome, 3.00,9; 3. Suomaa, Soome, 3.07,3. 100 m selili naist. — 1. Carlsson, Rootsi, 1.31,9; 2. Jacobsen, Taani, 1.33,2; 3. Lindberg, Soome, 1.42,8; 1500 m vab. — 1. Svensson, Rootsi, 22.34,7; 2. Atterday, Rootsi, 22.47,7; 3. Tiilikainen 22.47,7. Üldiselt: 1. Rootsi 51 p.; 2. Soome 37 p.; 3. Taani 31 ja Norra 13.

— Duhour püstitas uue Prantsuse rekordi kuulitõukes 15.10.

Stokholmi AJK sai Rootsi esivõistluste tsükli lüüa Helsingborgilt 0:5.

Erikson ja Tiisfeldt võidetud karikatega.

vad, kuid kitsas jooksuring — 273 mtr — ei võimaldanud häid tulemusi.

Teivashüpe venib tavaliselt pikale. Hüpetekarika peale võistlev Sule saavutab siin 330, kuid Dimze võitmiseks see tagajärg siiski ei küüinud, kaotused kauguses ja kõrguses olid liig rängad. Hüpete karika omandab hüppes esmakordselt Dimze 2391,01 punktiga.

Kuulitõuge naistele toob võitjaks vana internatsionaali ja meistri Karlssoni, kes tõesti puhast tõuget näitas.

Võistluskorraldus oli alul korralik ja ladus, kuid kippus lõpupeole venimiseks. Publiku moodustas peamiselt õppiv noorsugu, kes kaunis distsiplineerimatult üle platsi tormas, kaugushüppajaid sisse piirates, sealt jälle rünnates 100 mtr finiši linti ning koondudes odaviske märkijate ümber tiheda müürina. Peab alla kriipsutama kohtunikkude õiglast hindamist ja erapooletust ja otsekohesust asjaajamises ja spordiselt Unioni juhatuse poolt vastutulekut kooliõpilastele 300 maksuta pileti väljajagamisega Riia koolides. Võistlusi jälgisid meie peakon sul Riias hr. Mölder ja sõjaväeline esindaja Lätis major Maasing abikaasaga, kes kaasmaalasi heameelel võitudele elawalt ergutasid ja võitjatele esmaspäeval saatkonna ruumes väikese koosviibimise korraldasid.

Tehnilised tagajärjed:

Jooksude kolmevõistlus: 1. Tiisfeldt — 100 mtr 11,7; 400 mtr 52,5; 1500 mtr 4.15,2; punkte 2466,12. 2. Nemerovs — 100 mtr 12,1; 400 mtr 53,6; 1500 mtr 4.24,0; punkte 2276,76. 3. Kuns — 100 mtr 12,2; 400 mtr 54,4; 1500 mtr 4.25,8; punkte 2212,08.

Viskete kolmevõistlus: 1. Erikson — kuul 12,64; ketas 41,04; oda 55,85; punkte 2429,28. 2. Sule — kuul 12,60,5; ketas 37,66; oda 59,35; punkte 2394,28. 3. Dimze — kuul 13,53; ketas 41,98; oda 49,90; punkte 2391,01.

Hüpete kolmevõistlus: 1. Dimze — kõrgus 175; kaugus 662; kepp 320; punkte 2391,01; 2. Sule — kõrgus 170; kaugus 569; kepp 330; punkte 1859,05; 3. Baggs — kõrgus 170; kaugus 651; kepp — ei lõpetanud.

100 mtr — 1. Kivitis 11,0; 2. Megals 11,5; 3. Nusbergs.

60 mtr naistele — 1. Teitelbaum, Kalev, 7,9; 2. Daukscha, Union, 8,0; 3. Laucs.

Kuul naistele — 1. Karlsons 10,685 mtr; 2. Daukscha 10,10; 3. Laucs.

5000 mtr — 1. Bubenko 16.54,8; 2. Rieks-tins 17.29,5; 3. Tjaks 17.53,6.

100 mtr naistele — 1. Teitelbaum 13,0; 2. Daukscha 13,1; 3. Laucs.

Odaheide üksik — 1. Sule 60,15; 2. Jurgis 60,02; 3. Erikson 55,85.

800+400+200+200 jooks — 1. L. I. 3.50,0; 2. Universitats sports 3.54,4.

4×100 teatejooks — 1. Univ. sports 46,8; 2. Union.

Kalevi marki ei hinnata sügisesel pal-libörsil kuigi kõrgelt. Siiski oli ta esinemist Helsingi juudimeeskonna vastu tulnud jälgima üle tuhande inimese, kelle hulgas võis märgata rohkesti heebrearahvast.

Alul võtab Kalev ilme, nagu tahaks ta kostitada juute suurema saunaga, sest koha alginutitel lööb Kull 1:0, kuid valmistus vaibub pea, ja seis 1:1 muudab mängu hoopis maotuks. Kord näib, nagu kisuks Kalevil asi kaotuse poole, sest tagajärg näeb välja 1:2, kuid siis seab Maurer jälle jalule viigi, mis jääbki lõpu-seisuks.

Poola—Tschehhoslovakkia

kergejõustiku maavõistlus Varssavis andis võidu Poolale 84,5:73,5. 100 m — Sikorski, P., 11,0; Engel, T., 11,0; 200 m — Sikorski 22,2, Engel 22,6; 400 m — Piehocki, P., 50,8, Zuber, P., 51,2; 400 m tõk. — Kostrzevski, P., 54,2 (uus Poola rek.); 800 m — Kostrzevski, P., 1.55,0 (uus Poola rek.), Schindler, T., 1.57,0; 1500 m — Petkiewicz, P., 4.00,2 (uus Poola rek.), Strniste, T., 4.04,8; 5000 m — Kosciak, T., 15.15,0, Petkiewicz 15.25,0; 110 m tõk. — Trojanovski 15,5 (uus Poola rek.), Lipcik, T., rinnaosa maas; 4×100 m — Tschehhoslovakkia 43,8; 4×400 m — Poola 3.23,4 (uus Poola rek.); kuul — Gorski, P., 13,60, Douda, T., 13,46; kõrgus — Stanislav, T., 1,85, Novak, P., 1,75; oda — Benesch, T., 54,35, Dobrovolski, P., 53,10; ketas — Vanoucek, T., 43,34, Baran, P., 41,78; kaugus — Sikorski, P. 7,26 (uus Poola rek.), Hofman, T., 6,80; teivas — Korejs, T., 3,65, Kodava, T., 3,50.

— Prantsuse esivõistluse 8 km ujumises võitis Costoli 1.55.46,6. Naisvõistluse võitis samal maal prl. Mayeux 2.11.20,8.

— Arne Borg võistles Kölnis ja lõi 100 m vabaujumises Derichsi ajaga 1,02,0.

— Soome kaitseliidu esivõistlustel olid paramad tagajärjed: 100 m — Taskinen 11,2; kuul — Yrjölä 14,08; kõrgus — Yrjölä ja Varsta 1,80; oda — Lindahl 59,44; 3000 m — Matilainen 8,51,0.

—Suomaa ujus uue Soome rekordi 200 m rinnuli 2,58,8.

Prantslaste vapper vastupanu sakslastele.

Saksa-Prantsuse maavõistlus 79:66.

Saksa-Prantsuse kergejõustiku maavõistlus peeti pühapäeval Pariisis. Sakslased arvestasid ette suure võiduga, kuid tegelikult olid jõud väga tasakaalukad. Terve rida kuulsamaid sakslasi, nagu Peltzer, Büchner, Paulus, Hoffmeister, Dieckmann ja Böcher, said lüüa ja ainult Sempé kukkumine ja teatejooks töid nad võidule.

100 m — 1. Eldracher, Saksa, 10,6; 2. Wichmann, Saksa; 3. Rousseau, Prantsuse; 4. Auvergne, Prantsuse. Kuul —

1. Uebler, Saksa, 14,71,5; 2. Noel, Prantsuse, 14,70; 3. Schneider, Saksa, 14,22; 4. Drecq, Prantsuse, 13,30,5. 800 m — 1.

Keller, Prantsuse, 1,55,8; 2. Peltzer, Saksa, 1,56,0; 3. Martin, Prantsuse, 1,57,2; 4. Müller, Saksa, 1,58,0. Kõrgus

— 1. Menard, Prantsuse, 1,90; 2. Philippon, Prantsuse, 1,85; 3. Köpke, Saksa, 1,85; 4. Rosenthal, Saksa, 1,80. 110 m

tõk. — 1. Trossbach, Saksa, 15,0; 2. Wel-scher, Saksa; 3. Adelheim. Prantsuse.

Sempé oli veel 9. tõkkel ees, kuid kukkus siis. 400 m — 1. Moulines, Prantsuse,

48,2 (uus Prantsuse rekord); 2. Büchner, Saksa, 48,3; 3. Storz, Saksa, 48,6; Fé-gér, Prantsuse, 50,0. Ketas — 1. Noel, Prant-

suse, 45,40; 2. Winter, Prantsuse, 45,35; 3. Paulus, Saksa, 44,24; 4. Hoffmeister,

Saksa, 41,73. 200 m — 1. Wichmann, Sak-

sa, 21,4; 2. Eldracher, Saksa; 3. Auverg-

ne, Prantsuse; 4. Murlon, Prantsuse.

5000 m — 1. Dartigues, Prantsuse, 15.37,8;

2. Dieckmann, Saksa, 15.38,0; 3. Heller,

Saksa, 15.54,4; Marchal, Prantsuse,

15.57,4. Kaugus — 1. Meier, Saksa, 7,11;

2. Dobermann, Saksa, 6,89; 3. Robert,

Prantsuse, 6,50; 4. Flouret, Prantsuse,

6,44. 1500 m — 1. Ladoumegue, Prantsu-

se, 3,55,4; 2. Böcher, Saksa, 3,58,0; 3.

Dabat, Prantsuse, 4,02,0; 4. Wichmann,

Saksa, 4,03,4. 4×100 m — mõlemad mees-

konnad diskvalifitseeriti. Teivas — 1.

Wegener, Saksa, 3,80; 2. Ramadier,

Prantsuse, 3,60; 3. Vintousky, Prantsuse,

3,60; 4. Köchermann, Saksa, 3,40.

4×400 m — 1. Saksa (Storz, Engelhardt,

Peltzer, Büchner) 3,17,6; 2. Prantsuse

(Jackson, Martin, Fé-gér, Moulines) 3,20,6.

Oda — 1. Molles, Saksa, 61,60; 2. Schlo-

kat, Saksa, 56,25; 3. Degland, Prantsuse,

53,42; 4. Angely, Prantsuse, 52,20.

— Greif ja ÜENÜTO pidasid omavahel klubi-matschi, mis lõppes eelmise kasuks 118:97. Par-emad tagajärjed olid: kõrgus — Laas 1,65; 800 m — Klemmer 2.08,0; 400 m — Veiss 54,2; 100 m — Veiss 11,7; ketas naist. — Schiefner 31,22; kuul naist. — Bewer 9,47; kõrgus naist. — Schiefner 1,35; 400 m naist. — Jürgenson 67,8; 200 m naist. — Konopinsky 29,2; 60 m naist. — Konopinsky 8,9.

E. Wennström,

Rootsi 20-aastane meister, püstitas maailmarekordi 110 m tõkkejooksus.

Eesti esivõistlused jalgrattasõidus.

Rekordiline osavõtjate arv — 45. Rida E. rekorde. Parimad sõitjad prl. A. Vihm ja E. Rossman. Üldvõitja Tartu Kalev 25 punktiga.

31. aug. ja 1. sept. korraldas Tartu Kalev Taara aia velodroomil tänavused E. jalgratta esivõistlused, mis õnnestusid hiilgavalt nii rekordilise osavõtjate arvu, kui ka suurepärase tulemuse, kauni ilma ja arvurikka publiku osavõtu poolest. Korraldus seisis vana A. Palmi vilunud kätes, numbrid järgnesid vahet pidamata näit. pühapäeval kl. 3—8. Eelvõistlused peeti laup. ja pühap. hommikul. Pühap. tulid võistlejad rongikäigus orkestri saatel läbi linna Taara aeda, mis meelitas ka 450-pealise publiku võistlusi jälgima, nii et Kalev ka majanduslikult enesega võib rahul olla.

Kõiki võistlejaid, olles rivistatud rahva ette, tutvustati ükskhaaval seltsi nimetusega, mis jättis väga mõjuva mulje. Võistlused avas hra H. Michelson tervitava avasõnaga korraldava seltsi ja Ekraveliidu nimel, soovides head kordaminekut, ausat võistlemist ja — võitu.

Algavad naisvõistlejad, eesotsas tuntud parim naisvõitja prl. A. Vihm — Tartu Kalev —, prl. Birk — ÜENÜ — Tallinnast ja prl. Bokker Krüüdneri Kiirusest. Kõik teised Tartust. Suurimaks publiku pailapseks osutus oma energilise sõidu tõttu prl. A. Vihm, kes oma valges siidkostüümis teenis nimetuse — valge ingel. Ühtlasi osutus ta parimaks naisratturiks, püstitades 500 m E. rekordid 54,1 sek. ja tulles 5 km kolmandaks. Tubliks osutus ka prl. Tosso, Tartu jalgr. kl. ja prl. Kangur, Tartu jalgr. kl., kes püstitas 5 km Tartumaa rekordid. Prl. Birk, otse mehine naine, püstitas 5 km uue E. rekordi ajaga 10.07,8 min., mida ta saavutas kõva pingutusega, sest prld Kangur ja Vihm kaotasid ainult rattajagu. Krüüdneri preili, kes sõitis harilikku maantee rattaga teiste võistlusrattaste vastu, näitas otse imestatavat võistlusindu ja jõudu, mitte poolt ringigi ei suutnud teised talle „sisse“ teha.

Meesvõistlejad on kahes klassis, peale selle võõrad, kes ei kuulu ühtegi klassi ja algajad.

I kl. 1 km võidab suure jõurikkusega E. Rossman — Tartu Kalev — ajaga 1.35,9 min. Järgmine parem mees on Tauts — Tallinna Kalev — 1.38,5 min.

I kl. 5 km. Siin areneb kõva võistlus Rossmani ja Kuulbergi vahel. Kuulberg on hiljuti lejutatud väga lootustandev täht. Tänavu kevadel käisid Kalevi ratturid Krüüdneris võistlemas, kus muu seas päris korralik velodroom, seal leiti Kuulbergi talentki. Mees tuli 5 km ja 15 km teiseks, ainult kümnendiksekundiliste kaotustega, lüües vanu tuntuid nimesid ja tulles seega Rossmani järgi esivõistluste parimaks meheks. 5 km on kogu aeg sarnane metsik kihutamine nende kahe vahel, et viimase silmapilguni on raske kummagi võitu ennustada. R. võidab ainult kogemuste põhjal ½ m eduga, mõlemil üks aeg — 8.21,5 min.

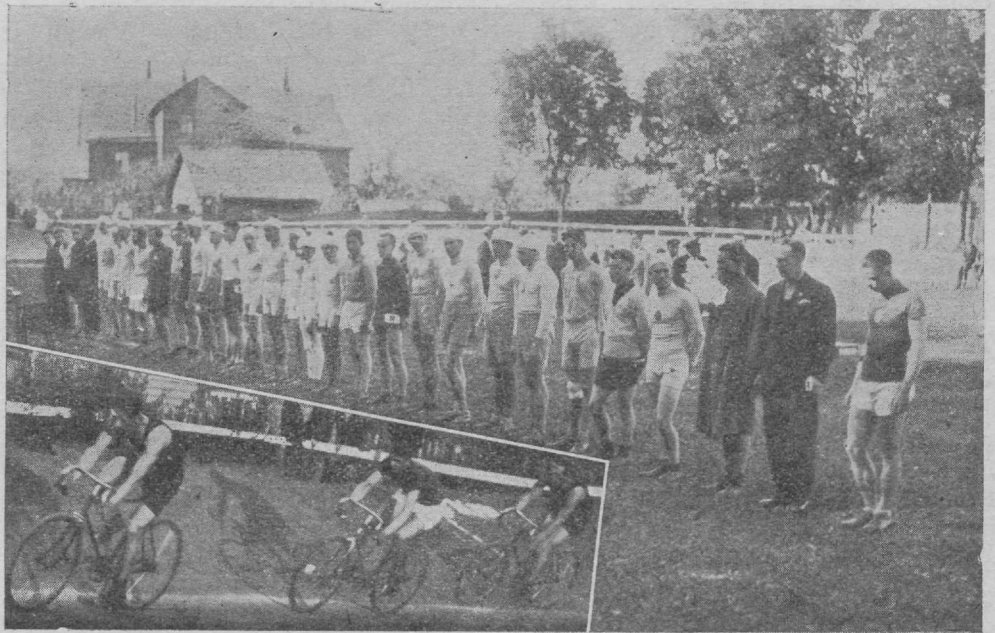
I kl. 15 km startitakse kolme mehe kaupa. Esimeses kolmikus Rossman, Tauts ja uisumeister A. Mitt. Kõik kolm on suurepärase sõitjad ja tuntud nimed. Võistlus on alaline konkureerimine, pealtvaatajail jäi mulje, et peaks tulema kindlasti väga hea aeg. Kuid siingi ilmenes meretäis üllatust! Sõit oli väga efektne, ent taktiliselt vale. Tehes pea iga ringi või paari peal spurte, üksühest möödumisi, kannatas selle all tagajärg ise. Juba kergejõustikus on tuntud, et sagedased spurdid jooksuvõistlusil ei kõlba oma väsitavuse poolest, andes aset kiirele väsimusele, nii on see maksev ka jalgrattavõistlusil. Ühtlane tempo on kõige parem, nagu tegelikult tõestus kolmiku juures. Esimeses võidab Rossman. Teises kolmikus sõitsid Kangro, Kuulberg ja Lõhmus. Kogu maa läbistasid nad ühtlase tempoga. Sõit polnud nii efektne, kuid tõi mehed meistriks. 15 km tegelikult võitjaks osutub seega H. Kangro — Tartu jalgr. kl. — ajaga 25.04,9 min. Kuulberg pani ennast ka siin maksimaalsena ajaga — 25.05,3 min. On huvitav märkida, et 15 km sees kaeti 5 km parema ajaga, kui selle maa päris võistlusel. See ütleb seda, et ka jalgrattavõistlusil peaks hakkama vaheajaksid märkima kolme kellaga, sest rekordid on võimalikud.

Publiku täielikuks üllatuseks ei pääsenud Mitt, Rossman ega Tauts esimese kolme hulka.

Tehnilised tagajärjed:

Naistele:

500 m — 1. prl. A. Vihm (Tartu Kalev) — 54,1 sek. uus E. rekord, E. meister; 2. prl. Tosso

Rattasõitjate üldparaad ja moment 5 km võistluselt.

(Tartu jalgr. kl.) — 54,6; 3. prl. Rammo (Tartu jalgr. kl.) — 56,6.

5 km — 1. prl. Birk (ÜENÜ Tallinn) — 10.07,8, uus E. rekord, E. meister; 2. prl. Kangur (Tartu jalgr. kl.) — 10.08,1; 3. prl. Vihm (Tartu Kalev) — 10.09,9 min.

I kl.:

1 km — 1. E. Rossman (Tartu Kalev) — 1.35,9, E. meister; 2. Tauts (Tallinna Kalev) — 1.38,5; 3. Matt (Tartu jalgr. kl.) — 1.39,2.

5 km. — 1. Rossman — 8.21,5, E. meister; 2. Kuulberg (Krüüdneri Kiirus) — 8.21,5; 3. Lõhmus (Tartu jalgr. kl.) — 8.34,7.

15 km. — 1. Kangro (Tartu jalgr. kl.) — 25.04,9, E. meister; 2. Kuulberg (Tartu jalgr. kl.) — 25.05,3; 3. Lõhmus (Tartu jalgr. kl.), 25.08,1.

II kl.:

500 m — 1. Zirno (Tartu jalgr. kl.) — 50,2 — E. meister; 2. Kõrvel (Kalev Tartu) — 50,9; 3. Tennosaar (Tartu jalgr. kl.) — 51,4.

2 km — 1. Zirno — 3.28,5, E. meister; 2. Tennosaar — 3.28,9; 3. Tselikovskiy (Tallinna Vitjas) — 3.28,9.

5 km — 1. Kõrvel (Tartu Kalev) — 8.43,3 — E. meister; 2. Tennosaar — 8.44,5; 3. Veiper (Rakvere Kalev) — 8.52,6.

10 km — 1. Kõrvel — 18.01,6, E. meister; 2. Konsen (Tartu Kalev) — 18.02,3; 3. Lelgus (Rakvere Kalev) — 18.02,3.

Algajatele 3 km. — 1. Tamm (Tartu Kalev) — 5.37,3, E. meister; 2. Tamm, A. (Tartu Kalev) — 5.37,8; 3. Tekster (Tallinna Kalev) — 5.55,6.

Võõrastele 5 km. — 1. Tamm — 10.02,8; 2. Perajärv — 10.17,2.

Esivõistlused on läbi, kergemalt hingavad kohtunikud ja korraldajad selts. Oli see vast palav päev! Selle võistluse korraldamine nõudis oskust ja kogemusi. Võistlejad ja kohtunikud pakkusid oma parima ja publik jälgis kannatlikult 5 tundi. Kes võiski lahkuda ennem sellelt köitvalt, võib öelda moodsalt areenilt: kaunis Taara aed, muusika, rajal parimad mehed võites ja kaotades ainult sentimeetritega. Tempo oli vahel nii maruline, et ratas näis olevat õhus.

Velodroom ise on ju päris algeline. Võõrad olid temal halvemas seisukorras kui tartlased. Pärnumaa Audru-Lindi s. s. Laine parem sõitja Rehe ei suutnud temal näit. kohaneda. Taara velodroom on alla 200 m, olgugi täitsa korras, on ta ikkagi üks alaline keerutamise, mis ähvardab pea hulluks võtta. 15 km näit. tuli katta 84 ringi! Võistlejast möödumine, iseäranis kui 3—4 meest üksühte sabas ja kõik püüavad mööduda, on õige riskant, sest millimeetriline väärtus võib maksta võistleja elu või tervise!! Neil võistlusil juhtusid mõnedki kukkumised, kui õnneks keegi raskemaid vigastusi ei saanud. Rossman kukkus laupäev otse kurve aia otsa näo lõhki, mõnigi paar tegi surmasalot rattaga,

kuid vahvaid mehi see ei heidutanud edasi võistlemast ja — võitmast!

Võistlused jätsid väga mõjuva, sportliku mulje. Konkurents oli pinev, kuid aus. Võistlejad, kohtunikud ja publik sünnitasid ühtlase teraviku. Ei tulnud ühtegi protesti. Ka taevased regioonid näivad olevat muutunud spordisõbralikumaks, andes võistlussoodsaid ilmu.

Röömsaks üllatuseks oli laialdane osavõtt üle riigi, mida ei saa väita eelmiste esivõistluste kohta vastavas ulatuses.

Rattasport, vaneim spordiharu Eestis, samub vastu uuele tõusuajale, selles pole kahtlust, iseäranis Tartus, algelistele oludele vaatamata.

Esivõistluste üllatuseks oli Tartu Kalevi üldvõit 25 punktiga. Kui kevadel alustas jalgratta klubi tegevust, tõmmates Kalevist suure osa rattureid ära, polnud Kalevil väljavaateid tulla heaks platseerumiseks. Praegu näib Tartu olevat rattasporti kants, mida tõendab ka Tartu punktide arv 47 kogu Eesti 13 punkti vastu.

Poola—Tschheslovakkia naised 73,5:32,5.

Naiste kergejõustiku maavõistlus tõi suure võidu Poolale. 60 m — 1. Valasieviczovna, Poola, 7,6 — maailmarekordi kordamine; 2. Hrebinova, Tsch.; 3. Kuznikova, Tsch. Kõrgust hüppasid kõik neli võistlejat 1.46. Oda — 1. Jasna, P., 29.08; 2. Voinarovska, P., 27.09; 3. Jeskova, Tsch. 100 m — 1. Valasieviczovna 12,8 — uus Poola rek.; 2. Kuznikova; 3. Breuerovna, P. Ketas — 1. Konopacka-Matuszevska, P., 35.94; 2. Vodickova, Tsch., 34.99; 3. Kobielska, P. 80 m tõk. — 1. Schabinska, P., 13,1; 2. Freiwald, P., 13,6; 3. Hrebinova. 800 m — 1. Orlovskaja, P., 2.34,0; 2. Kilosovna, P.; 3. Zimmerova, Tsch. Kaugus — 1. Rousarova, Tsch., 5.06; 2. Satkovska, P., 4.92; 3. Valasieviczovna 4.62. 200 m — Valasieviczovna 26,6 — uus Poola rek.; 2. Hrebinova 26,8; 3. Hulanicka, P. Kuul — 1. Jasna 10.43; 2. Konopacka-Matuszevska 10.32; 3. Vodickova 10.15. 4 × 100 m — 1. Poola 51,8.

— Kenttä heitis Hämeenlinnas ketast 44.85 ja Lindroth hüppas teivast 3.80.

— Saksa meistriteks maadluses tulid vast peetud esivõistlustel: kärbeskaalus — Brendel, sulgkaal — Maier, kergekaal — Kormayer, kergekeskkaal — Földeak, keskkaal — Krämer, poolraskekaal — Müller, raskekaal — Gehring.

— Itaalia - Hispaania kergejõustiku maavõistlus lõppes kõigil aladel Itaalia võiduga. 100 m — Toetti 11,2; 200 m — Toetti 22,5; 400 m — Tavernari 2.02,0; 5000 m — Boeri 16.00,0; 110 m tõk. — Carlini 16,1; 400 m tõk. — Facelli 59,0; kõrgus — Palmieri 1.75; kaugus — Torre 6.88; kuul — Mosca 12.25; ketas — Mosca 37.50; oda — Palmieri 53.98; 4 × 100 m — Itaalia 44,0.

Esivõistluste kümme paremat.

100 m: 10,7 — Spinassi, L.-Am.; — Sempé, Prantsuse; 15,3 — Oda, Jaapan; 10,8 — Auvergne, Prants.; Ozava, Jaapan; Hagen, Norra; Koponen, Soome; 10,9 — Geerling, Saksa; 11,0 — Glaser, Austria; Raggambi, Ungari; Sköld, Rootsi; 11,1 — Jørgensen, Taani.

200 m: 21,5 — dr. Wichmann, Saksa; 21,6 — Ozava, Japan; 21,8 — Moulton, Prants.; 21,9 — Tolan, Ameerika; Hanlon, Inglise; Spinassi, L.-Am.; 22,0 — Van den Berghe, Holland; 22,1 — Sköld, Rootsi; 22,4 — Borner, Schveits; 22,5 — Järvinen, Soome.

400 m: 48,1 — Büchner, Saksa; 48,4 — Bowen, Ameerika; 48,8 — Moulines, Prantsuse; 49,0 — Salinas, L.-Am.; 49,2 — Hanlon, Inglise; 50,1 — Broos, Holland; 50,4 — Labourdette, Hispaania; Hispaania; 51,0 — Huhta, Soome; Schneider, Schveits; 51,1 — Makajua, Jaapan.

800 m: 1.53,8 — Müller, Saksa; 1.54,6 — Ellis, Inglise; Martin, Prantsuse; 1.55,0 — Kraft, Rootsi; 1.55,4 — Ledesma, L.-Am.; 1.55,7 — Edwards, Ameerika; 1.56,0 — Hoogewerff, Holland; 1.57,5 — Johannesen, Norra; 1.57,6 — Larva, Soome; 1.59,4 — Barsi, Ungari.

1500 m: 3.57,8 — Wichmann, Saksa; 4.00,4 — Öhrn, Rootsi; 4.01,0 — Ledesma, Lõuna-Am.; 4.01,0 — Ladoumégue, Prantsuse; 4.02,8 — Reliegos, Hispaania; 4.03,1 — Helgas, Soome; Larsen, Taani; 4.06,4 — Jørgensen, Norra; 4.09,4 — Martin, Schveits; 4.12,2 — Kitamoto, Jaapan.

5000 m: 14.48,7 — Loukola, Soome; 15.00,0 — Kilp, Saksa; 5000 m — Lindgren, Rootsi; 15.05,8 — Kultsar, Ungari; 15.07,6 — Marchal, Prantsuse; 15.30,4 — Kostiak, Tšehhoslovakkia; 15.33,4 — Beldsinski, Eesti; 15.41,0 — Zeegers, Holland; 15.44,4 — Alareon, L.-Am.; 15.53,4 — Bognerud, Norra.

10.000 m: 31.22,4 — Loukola, Soome; 32.01,0 — Chapuis, Prantsuse; 32.10,0 — Rivas, L.-Am.; 32.19,4 — Lindgren, Rootsi; 32.34,4 — Beldsinski, Eesti; 33.06,4 — Petersen, Taani; 33.11,3 — Minde, Norra; 34.13,8 — Kitamuni, Jaapan; 34.14,3 — Kostiak, Tšehhosl.; 34.16,5 — Kraft, Saksa.

110 m tõk.: 14,9 — Wennström, Rootsi; Anderson, Ameerika; 15,0 — Welcher, Saksa; 15,0 — Hauge, Norra; 15,2

400 m tõk.: 53,4 — Facelli, Itaalia; 54,3 — Gordon, Ameerika; 55,2 — Galvez, L.-Am.; Pettersson, Rootsi; 55,6 — Viel, Prantsuse; 55,8 — Matilainen, Soome; 56,0 — Allwardt, Saksa; 56,9 — Valstad, Norra; 58,2 — Sorek, Tšehhosl.; 59,6 — Schneider, Schveits.

Kõrgus: 1.92 — Lasalette, Ameerika; 1.90 — Kesmarki, Ungari; Köpke, Saksa; Kimura, Jaapan; 1.88 — Nilsson, Rootsi; Stanislei, Tšehhosl.; 1.85 — Menard, Prantsuse; Midtlyng, Norra; Vahlstedt, Soome; 1.80 — Umfaher, Austria.

Kaugus: 7.42 — Gordon, Ameerika; 7.32 — Hallberg, Rootsi; 7.29 — Köchermann, Saksa; 7.19 — Oda, Japan; 7.18 — Rahn, Eesti; 7.10 — Farkas, Ungari; 7.08 — Topelius, Soome; 7.02 — Aastad, Norra; 7.00 — Alzien, Prantsuse; 6.95 — Meier, Schveits.

Teivas: 4.20 — Sturdy, Ameerika; Ameerika; 3.99 — Wegener, Saksa; 3.90 — Nilsson, Rootsi; 3.80 — Ramadier, Prantsuse; Nishida, Jaapan; Pojmaevich, L.-Am.; Lindroth, Soome; 3.70 — Karlovits, Ungari; 3.60 — Aarestad, Norra; Koreis, Tšehhosl.

Ketas: 47.86 — Krenz, Ameerika; 46.35 — Noel, Prantsuse; 45.42 — Askildt, Norra; 45.12 — Hirschfeld, Saksa; 44.33 — Kivi, Soome; 42.56 — Douda, Tšehhosl.; 42.05 — Anderson, Rootsi; 41.63 — Benapres, L.-Am.; 41.38 — Jannausch, Austria; 41.06 — Conturbia, Schveits.

Oda: 66.69 — Szepes, Ungari; 66.18 — Järvinen, Soome; 62.85 — Molles, Saksa; 62.47 — Mortensen, Ameerika; 61.11 — Möller, Taani; 59.37 — Sumihadi, Jaapan; 59.26 — Thronaes, Norra; 58.52 — Umfaher, Austria; 56.40 — Sule, Eesti; 56.15 — Benesch, Tšehhoslovakkia.

Kuul: 15.40,5 — Vahlstedt, Soome; 15.30 — Brix, Ameerika; 15.26 — Hirschfeld, Saksa; 14.96 — Douda, Tšehhosl.; 14.19 — Daranyi, Ungari; 14.15 — Suuk, Eesti; 13.96 — Noel, Prantsuse; Jansson, Rootsi; 13.91 — Mølster, Norra; 13.22 — Vogler, Schveits.

lisaks 4:0 ja 5:0, mis olid ilusamaid väravaid matschil. 6:0 tuleb Välilt. Tartu JK auväärava teeb Riomar 1. penaltyst. Vilistas K. Silberg.

Huvitavaks matschiks kujunes kahe pealinna liiduklassi „väikeseltsi“, Merkuri ja Eestika kohtamine. Esimene algab mängu kohe suure tempoga ja mängib palju ladusamalt kui Tartu JK vastu. Jürgensoni löögist tuleb 1:0 Merkuri heaks. Poolaja lõpul pealesuruv Eestika rahuldub viigiga, mille tegijaks oli Fiskar. Mängu jätkamisel omab Merkur ilmse ülekaalu. Eestika on täiesti kokku surutud oma väljapoolle. Merkur hästi töötav edurivi paneb ennast täiel määral maksma. 2:1 lööb Ader ja selle järele Peterson 2. varsti 3:1. Lõpuveerand kuulus Eestikale, kelle press aga vilja ei kannud. Ühe penalti näol, mille püüdis Leithammel, kaotas Eestika kuldse schanssi. Refereeris H. Räästas rahuldavalt.

Esivõistluste seni peetud matschidest oli pinevaim Merkuri ja Kalevi vaheline kohtamine. Kalevi Lätimaal läbiklopitud suurused tahtsid oma kättemaksu himu Merkuri oranschide nahal rahuldada, missugune kavatsus nurjus aga täiesti. Löviosa mängust oli Merkur ülekaalus ja Kalevil seisid lõpul kaotus juba silmade ees. Kalevi päästja oli seekord Merkur vv. Leithammel, kelle süüks tuleb lugeda varemalt kolm neljast Merkurile löödud väravast. Ka Ratnik Kalevi puuri ees oli räbalas vormis. — Maureri poolt löödud 1:0 Kalevi kasuks tasub Jürgensoni peatselt. Kalev, olles siiski väikeses ülekaalus juhib varsti uuesti Maureri läbi, millele lisab Kull poolaja lõpuks kena löögiga püüdmatu värava. 3:1 Kalevi kasuks lõpeb poolaeg.

Peale vaheajaga teeb Merkur kardetavaid läbimurdeid Kalevi värava alla, kust Jürgenson lööb juba teisel minutil tugevalt 3:2. Leithammeli krobeline viga võimaldab Maureril hat tricki saavutada. Seis 4:2. Merkur tugeval pealetungil saavutatud nurgalöögid ei too suuremat tulu, vaid lõpuolele õnnestub Peterson 2. kaugelöögiga saavutada 4:3. Viik tuleb vabalöögist Peterson 1. poolt 30 meetrilt. Lõpuspurt ei anna Kalevile enam võimalusi väravat saavutada. Mõlemilt poolt innuga mängitud matsch jääb viiki 4:4. A. Silber kohtunikuna korralik.

Esivõistluste üllatuse valmistas Eestika oma matschil TJK vastu. Rohelissärgid esinesid peale Kürbise oma tavalises koosseisus, ent nende mäng ei omanud tol võistlusel poolltki endisest hiilgeajast. Olles väheses ülekaalus, ei suuda meister siiski vastast võita. Lõpul pääsis TJK isegi õnnega kokkuvarisemisest. Jolli löögist saavutatud 1:0 viib klubi juhtimisele. Kiiseli üksiklähimurde toob poolajaks 1:1. Teise poolaja ajal lööb Pihlak kohe 2:1. Viik järgneb jälle Kiiseli poolt viie minuti pärast. TJK surub kõvasti peale, kuid kõik katsed võiduväravat saavutada luhtuvad kui nõiaväl. Isegi penaltit ei suuda Pihlak määruste kohaselt sisse lüüa. Viimasel kümnend minutil ei puudunud Eestikal palju värava saavutamiseks. TJK oma kroonilise alavormi tõttu peab rohkem hoolt kandma oma meistri nime eest. J. Hargeli juhtimisel oli mäng korralik.

Spordi esimene matsch esivõistlustel rullus Tartu sealse klubi vastu. Sinivalged domineerisid tervel mängul ja lasid tartlasi harva üle tsentri käia. Einmanni poolt tuleb värav esimesel poolajal, kuna teisel poolajal lisa teeb Karm kaks korda. Üldtagajärg 3:0 ei vasta kaugeltki mängukäigule, sest erapooliku kohtuniku tegevus halvasti suurelt meeskonna lõõgijõudu. Ka esimese Spordi edurivi liig räpakalt ja hoolimatult.

Merkuri arvult neljas mäng esivõistluste tsükli oli TJK vastu. Sellele suurmatschile oli esivõistluste ajal esmakordselt võimaldatud staadioni pind. Klubi esimese täies koosseisus, kuid näitas peaaegu halvemast mängutasapinda kui Eestika vastu. Merkur pääseb Aderi löögist 1:0 juhtima ja suudab pea poolaja lõpuni edus olla. 40. minutil antud penalti TJK heaks lööb sisse Rein. Seisuga 1:1 lõpeb poolaeg.

Peale vaheajaga mängib Merkur vastu päikest. Klubil lahkus Kallaste, kelle asemel esineb Rüütel. Ühest kõigepehdamast ofsaidist lööb Pihlak lähedalt 2:1. 3:1 tuleb Jolli poolt Väli toredast söödust. Neljas värav ei leia J. Hargeli poolt tunnustamist Väli ja Leithammeli kokkupörke tõttu, mille tagajärjel viimane kaotab ühe hamba. Väravasse asub tagavaramees.

Klubi tugeva ülekaaluga lõpeb võistlus 3:1 TJK kasuks.

Seitsme esivõistluste matschi järele omavad punkte TJK 5 p. (3 mängust); Merkur 4 p. (4 mängust); Sport 2 p. (1 mängust); Kalev 1 p. (1 mängust); Eestika 1 p. (2 mängust) ja Tartu JK 1 p. (3 mängust).

Kuulsuste käsi ei käi esivõistlustel hästi.

Merkuri ja Eestika sensatsioonilised viigid.

Tänavu peetakse esmakordselt Eesti esivõistlusi jalgpallis turniiri süsteemis. Välismaadel on igal pool esivõistluste korraldamisel isesugused määrused, kuid siiski näib turniirisüsteem võitvat aasta-aastalt enam poolehoidu, kuna endine ühemiinuse või „knock-out“-süsteem kaob. Läti, näiteks, peab juba mitu aastat esivõistlusi turniirina, kuna jalgpalli emamaa — Inglismaa — juba aastakümned on pooldanud seda võitlusviisi. Turniiri suureks paremuseks teiste võistlusviiside ees on see, et kõik meeskonnad mängivad üksteisega läbi, mille tõttu tugevneb omavaheline konkurents ja paremad meeskonnad võistlevad tihemini omavahel. Oli ju meil paari aasta eest harilik nähtus, et üks selts põlgas teiseiga mängimist ja puududes esivõistlusit ei kohanud teiseiga mitme aasta jooksul. Raisati mängijaid kõiksugu alaväärtuslike välismeeskondade peale, kuna kodumaa asjad jäid sootuks lohakile. Tänavu elluviidud turniirisüsteem annab asjale normaalse käigu.

Esivõistlustest võtavad osa kuus liiduklassi

meeskonda, kusjuures arvestatakse võitu 2 punktiga, viiki 1 punktiga ja kaotust 0 punktiga.

Esivõistluste avamänguks oli Tartust sealne J. K. pealinna matkanud, et võistelda Merkuri vastu. Endine Balti meistri võitja näitas seekord sootuks kahvatut mängu, millele Merkur vastas samaga. Esimene poolaeg kuulus tallinlastele, mil saavutati 2:0. Teise poolaja pidas Tartu JK mängu oma käes ja suutis tasuda mõlemad väravad, missugune tagajärg jäi püsima lõpuni. Merkur oli ühtlaselt nigel, Tartu JK-st paistsid välja Riomar 1. ja Levin.

Oma mängul Tallinna JK vastu esines Tartu klubi juba paremini, kuid pidi sellepeale vaatamata võtma vastu kaunis kohutava sauna. Reservidega täiendatud TJK võttis kohe algusest oma Tartu nimekaimu armutult käsile. Ellmanni löök paari meetri pealt saab algväravaks. Poolaja keskel teeb Pihlak ilusa volleyga 2:0 ja viimasel minutil Rüütel nurgalöögist 3:0. Sellega lõpeb poolaeg. Teisel poolajal teeb Joll

Pärnu – Viljandi linnavõistlus.

Kergejõustikus Pärnu võit 100:61. Jalgpallis viik 3:3.

G. Schmidt kõrgust — 176. A. Kongas kõrgust — 630. G. Beckmann 400 m — 54,5. Pärnu 4×100 m — 46,3.

Pärnu ja Viljandi on ainsamaid linnu Eestis Tartu ja Tallinna kõrval, millised järjekindlalt on pidanud üksteisega korralisi linnavõistlusi. Matsche on rohkeil aladel, nii kergejõustikus, jalgpallis, tennisel, ping-pongis ja males. Alade mitmekesisusega ei saa võistelda isegi teised kaks eelpool mainitud linna, millised vaid kindlalt jalgpallis ja vahetevahel ka kergejõustikus on võistelnud.

Jalgpalli ja kergejõustiku jõuproovimised Pärnu ja Viljandi vahel algasid 1926. aastal. Seni on peetud kaks kergejõustiku heitlust, mõlemad Pärnus. 1926. a. võitis Pärnu 86:51 ja 1928. a. Viljandi tartlase Edg. Labendi kaasavõistlemisel 86:77. Jalgpallis on Pärnu spordiseltside komisjoni rändauhind tules olnud kolmel korral ja temale on asetatud võitjate kuldplaate järgmiselt: 1926. a. Viljandi Pärnus 3:2, järgmisel aastal kordus uuesti Viljandi võit nende kodulinna 4:1 ja Pärnu staadioni pallimurul suutsid panna maksma alles esimest korda paremust pärnakad tagajärjega 3:0.

Tänavu peeti mõlemal võistlusel Viljandis esmakordselt. Võistluskohaks oli sealne maleva spordiklubi kiviköva väli.

Kergejõustikus oli parim Pärnu.

Kergejõustiku võistluse tulemuseks oli Pärnu tubli võit, kes saavutas naaberlinnast 39 punkti enam. Tagajärjekst tuli 100:61 vastu Pärnu eduks.

Võistlusel saavutati rida kõrgetasapinnalisi tagajärgi. Kui veel arvestada sellega, et mitmed võistlejaist mängisid kümnevõistlejat, tehes kaasa isegi kuni seitse ala, siis tuleb saavutus pidada täiesti suurepäraseks provintsi kohta.

Pärnu meeskond jättis terviku mulje. Võistlejad esinesid üksmeelselt ja suure hooga. Püüti tasuda eelmise aasta kaotust, mis ka õnnestus. Hea oli Juku Meimer, kes visketes oli tubli ja kiirelt kattis teatejooksudes kahekordselt 100 m. Fred Kuus, G. Beckmann, H. Kadak, J. Laidoner on suuri lootusi tõusta meie väljapaistvamateks jooksjateks, kui pääseks asjatundliku juhi hoolele. Hüppeis ületas Gert Schmidt hooaja suurma margi kõrguses — 176 sm. Kauguses ei ole E. Lilienthalil ja A. Kongasel kuigi kaugel enam 6,50 m piir. Teivashüpet pidurdas korraliku teiba puudumine. Olevad teibad olid lühikesed ja nõrgad. Ühe „proovis“ Meimer käte vahel pilbasteks.

100 m-is varastatakse seitse korda, kus E. Lilienthal järjekindlalt enne startipaaku jooksu alustab. Alles kaheksas (!) õnnestub. Võidab üleolevalt pärnlane Fred Kuus, olles teisest rohkem ees, kui seda ajavahest lugeda võib. Äge heitlus käib Kadaka ja E. Lilienthalil vahel teise koha pärast. Võidab rinnaga H. Kadak. Hiljem tühistatakse E. Lilienthalil jooks vargust tõttu. F. Kuusi ajad olid ajamõõtjate järgi 11,3 — 11,4 — 11,5. Punkte Pärnul 10 ja Viljandil 2.

Kauguses tuleb teine kaksikvõit Pärnule. A. Kongas nihkub viimase hüppe õnnestumisel kolmandalt kohalt esimesele, saavutades võrdse tagajärje möödunud aastasele 6,30. Kibe duell on J. Meimeri ja E. Lilienthalil vahel, kus ühe vahega võidab pärnlane. Punkte Pärnul 20, Viljandil 5. E. Lilienthalil oli viimane katse isegi 6,47, kuid astus üle.

Kuulitõukes langeb esikoht J. Meimeri kaudu Pärnule, kes pineva võistluse järele esmakordselt Viljandilt röövib selle ala tugevama nime: Punkte: P. 27, V. 11.

1500 m-is puudub Viljandil isegi teine võistleja. Siin kindel paremus pärnlasil, kes konkurentsituks jätavad rohkelt maha ainsa viljandilase. Võitja Ed. Madisson, kes juba kolmandat korda linnavõistlusil selles maas pemeest on mänginud. Punkte: P. 37, V. 13.

400 m jookstakse kaheviisi. Esimeses paaris võistlevad H. Kadak ja J. Täht. Võidab manglevalt H. Kadak, kelle ajaks tuleb 54,8. J. Mager ja G. Beckmann sooritavad ägeda jooksu. Võit kuulub G. Beckmannile, kes jätab metsiku spurdi järele möödunud aastase võitja enesest rohkelt maha. Kaksikvõit kuulus 400 m. Pärnule. Punkte: P. 47, V. 16.

Kõrgushüppes alustavad pärnlased, kui Viljandil kohad on selgunud. Gert Schmidt ületab kergelt 170 ja 176. Viimane mark on käesoleva aasta parim Eestis. Pärnus kaitsemaleva võistlustel kevadel oli G. Schmidt tagajärg ka 176. A. Kongas jääb peatumata 165-l. Tagajärge pidurdas mehe eelmise päeva raskekujuline palavik. Punkte: P. 57, V. 19.

Kettaheitel püüab H. Lilienthal kuuli kaotust teha tasa, kuid selleni ei ulatu mehe praegused võimed ja võidab Meimer, kes saavutab 37,42. Vendade vaheline heitlus on samuti pinev, kus noorem vanemale annab alla. Punkte: P. 64, V. 25.

Kolmikühpes pühitseb Viljandi päeva ainsat kaksikvõitu. F. Kuus pöörab juba esimesel katsel mõlemad jalad ja loobub edasi võistlemast ja ühtlasi üldse kolmikust, pühendudes vaid jook- sule. E. Lilienthal saavutab jõuliselt hüpatel hea tagajärje 12,93,5. Teiseks tuli noor 15-aastane lubav jõud B. Äniline.

Punktid: P. 67, V. 35.

Odaviskes kirjutab Juku Meimer oma nimele ka kolmanda viskevõidu ja sellega võidab Pärnu esmakordselt ka kõik heited. Möödunud aastal tuli sellega toime ladusalt Viljandi. Odaheite tagajärge pidurdas väsimus, sest võistlejal oli rida alasi juba „seljataga“. Punkte: P. 74, V. 41.

Teatejooksus 4×100 m kavatakse Pärnu meeskond parandada rekordi, kuid sellest jääb puudu 0,2 sek. Teate edasiandmine ei läinud kuigi ladusasti, mis vast seletatav harjumata ringisarnase raja tõttu. Aeg siiski kena 46,3. Viljandi meeskond jäi maha 25 m. Punkte: P. 80,4, V. 45.

5000 m lähevad teistkordselt tulde Pärnult Madisson ja Laidoner. Viljandi Erg asub juhtima, Madisson kannul ja veidi järel Jephe Laidoneriga. Mõne ringi järele jätab Laidoner maha kaaslase ja Madisson purustab metsiku spurdi viljandlaste lootused. J. Ergi aeg on siiski rekordiline. Punkte: P. 88, V. 50.

Teivashüppes langeb Viljandile teine esikoht ja jällegi Elmar Lilienthalile, kes püstitab rekordi 3,05. Vahehüppes kaotab Gert Schmidt. Viimase pikakogulise keha all kõverdusid kõik Viljandi teibad, kes ühes Meimeriga ei suutnud esitada harilikku normi. Punkte: P. 94, V. 57.

Teatejooks 800 + 400 + 200 + 100 oli päeva viimne number. Täht jätab Beckmanni maha 10 m, kuna Kadak lõpetab 400 m Kirschbergist isegi veel 10 m varem. Kuus ja Meimer suurendavad veelgi vahet. Punkte: P. 100, V. 61.

Korraldus jättis palju soovida.

Võistluse tehnilised tagajärjed:

100 m — 1. Fred Kuus, Pärnu, 11,4; 2. Hilmar Kadak, Pärnu, 11,5; 3. Konstantin Kirschberg, Viljandi.

400 m — 1. Georg Beckmann, Pärnu, 54,5; 2. Hilmar Kadak, Pärnu, 54,8; 3. Julius Mager, Viljandi, 55,2 — Viljandi maak. rekord; kordamine; 4. Jaan Täht, Viljandi, 57,7.

1500 m — 1. Eduard Madisson, Pärnu, 4,39,5; 2. Johann Laidoner, Pärnu, 4,46,0. 3. P. Nokkur, Viljandi.

5000 m — 1. Eduard Madisson, Pärnu, 17,20,4. 2. Johannes Erg, Viljandi, 17,22,2 — uus Viljandi maak. rekord; 3. Johann Laidoner, Pärnu; 4. Erich Jephe, Viljandi.

Teatejooks 4 × 100 m — 1. Pärnu koosseisus: Kadak, Kuus, Meimer ja Mulla Haitov, 46,3; 2. Viljandi rivistus: velled E. ja H. Lilienthalid, Kirschenberg ja Äniline 48,6 — aeg uus Viljandimaa rekord.

Teatejooks 800 + 400 + 200 + 100 — 1. Pärnu koosseisus: Beckmann, Kadak, Kuus, Meimer, ajaga 3,47,0; 2. Viljandi koondus: Täht, Kirschenberg, Äniline ja H. Lilienthal 3,48,3 — uus Viljandi maak. rekord.

Kaugushüpe — 1. August Kongas, Pärnu, 6,30; 2. Johann Meimer, Pärnu, 6,28; 3. Elmar Lilienthal, Viljandi, 6,27 — uus Viljandi maak. rekord, endine nüüdse pärnlase A. Kongase nimel 6,21; 4. Verner Toom, Viljandi, 5,62.

Kolmikühpe — 1. Elmar Lilienthal, Viljandi, 12,93,5 — uus Viljandi maak. rekord; 2. Benno Äniline, Viljandi, 12,87; 3. Fred Kuus, Pärnu, 12,75; 4. Laur, Pärnu, 12,58.

Kõrgushüpe — 1. Gert Schmidt, Pärnu, 176 — uus Pärnu maak. rekord, endine 175; 2. Viljandi sama ala rekordimees August Kongas, Pärnu, 165; 3. Elmar Lilienthal, Viljandi, 155; 4. Pau, Viljandi, 150.

Teivashüpe — 1. Elmar Lilienthal, Viljandi, 300 (vahelhüppes 305 — uus Viljandi maak. rekord); 2. Gert Schmidt, Pärnu, 300; 3. Joh. Meimer, Pärnu, 290; 4. Johann Tents, Viljandi, 280.

Kuulitõuge — 1. Johann Meimer, Pärnu, 12,61 — uus Pärnumaa rekord; 2. Hermann Lilienthal, Viljandi, 12,53; 3. Elmar Reisenberg,

Viljandi, 11,80,5; 4. Aleksei Puusild, Pärnu, 11,46.

Kettaheide — 1. Johann Meimer, Pärnu, 37,72; 2. Hermann Lilienthal, Viljandi, 34,84; 3. Elmar Lilienthal, Viljandi, 34,55; 4. Laur, Pärnu, 32,68.

Odaviske — 1. Johann Meimer, Pärnu, 57,49; 2. Hermann Lilienthal, Viljandi, 52,15; 3. August Siilak, Viljandi, 46,90; 4. Aleksei Puusild, Pärnu, 44,35.

Pärnu võitis teistkordselt Viljandi linnavalitsuselt annetatud kuju, mida tuleb kaitsta kaks aastat järjest või kolm vaheldamis.

Jalgpallimatsch ei annud võitjat.

Arthur Jürvetsoni algvilel rivistusid kahe naaberlinna valitud pallimehed järgmiselt, et otustada neljandaks aastaks karika saatust. Pärnu: Otmann (Tervis); Laur (Tervis) — meeskonna vanem — Koop (Pärnu JK); Sarapik (Pärnu JK) — Vabrit (Vaprus) — Kuuter (Tervis); Peterson (Tervis) — Mäger — (Tervis) — Tammann (Pärnu JK) — Pudel (Pärnu JK) — Alep (Pärnu JK). Viljandi: Raudsepp; Pukk — Vaks; Kaur — Kallak, meesk. vanem — Kaup; Raudsepp 2 — Märtson — Saun — Kipper — Andresson. Kõik maleva spordiklubist, sest rohkem meeskondi Viljandis ei olegi.

Mängu alustab Pärnu alla päikest. Võistlus võatb juba algul võrdlemisi kiire tempo, seda just viljandlaste arvel. 13. min. kihutab th. Vabrit vasaktiivalt saadud palliga 16-m mahaheitva vv. Raudsepa käte alt vasakusse nurka. 1:0 Pärnu edu. 14. min. tuleb juba viik 1:1. Tf. Sauna tsenderdusest teeb ps. Märtson 8 m vära-va. Vh. Vukš handsi järele on Pärnul ps. Mägeri kaudu kasutada penalty, kuid kicki peab vv. Raudsepp. Vä. Alepilt tuleb tore vabalöök 25 m paremasse ülesnurka, kuid pall langeb latist tagasi väljale. Veidi hiljem kordub täpselt sama juhtum. Vs. Kipper lükkab palli vä. Andressonile ja viimase sõodust pöörab tf. Saun lähedalt 2:1 Viljandi eduks. Distsants 6 m. Aega kulunud 34 min. Poolaja viimasel minutil tuleb uuesti viik 2:2. Vä. Alep saadab kolmanda vabalöögi latti, pall sattub tf. Tammanni peale ja sealt posti kaudu puuri. Vä. Alepi seekordse vabalöögi distants oli 30 m.

Poolaja tulemuseks viik 2:2 ja nurgad samas vahekorras.

Teist poolaega alustab Pärnu suure hooga, mis aga varsti vaibub. 58. min. kerkib score 3:2-le Pärnu eduks. Vä. Alepi toimetatud nurgalöögist tuleb pall Viljandi võrgu ette, kust kera viimaks vs. Pudelit lööduna väravaks kujuneb. Kohe uuesti kaks kriitilist silmapilku Viljandi vära ees. Viigistamine kolmandat korda sünnib 91. min., mil pä. Raudsepp v. Andressoni nurgapalli kehaga väravasse langetab.

Matsch lõpeb viigiga 3:3, nurgad 4:1 Pärnu eduks.

Hästi esines Viljandi meeskond, kes mängis suure vaimustusega ja mängijail klappis koostöö. Pärnu omal puudus see täiesti. Edurivi ja poolkaitse oli alati lahus, esimene vastase puuri juures mõdapommitamisel ja poolkaitse vaatas pealt trahvikastis, kuidas kaitse ennast-salgavalt töötas.

Mäng üldiselt jättis palju soovida, oli rohkem huupi tagumist kui teadlikku jalgpalli. Pärnu edurivi sünnitas küll suuremal arvul kriitilisi momente vastase puuri ees, kuid väravate tegemisel kasutas Viljandi pea kõik oma schansid. Viljandi väiksel väljal on üldse raske mängida head jalgpalli.

Matschi lõpul anti Pärnu mesekonnale kimp valgeid ja Viljandi omale punaseid roose!

A. P.

— Jaapan peab 5. ja 6. oktoobril Tokios Saksaga kergejõustiku maavõistluse. Saksa meeskond sõidab Berliinist välja 11. septembril.

— Vellu püstitas uued Prantsuse rekordid kuulitõukes ja kettaheitel naistele — 10,55 ja 37,10.

— Oslos peeti suuremad kergejõustiku võistlused ameeriklaste osavõtul. 200 m — Tolan 22,0, Bowen 22, Hagen 22,8. 800 m — Johannesen 1,55,7, Jørgensen 1,52,2. Ketas mõl. — Askildt 86,47, uus Norra rek. 5000 m — Jørgensen 15,32,3. 400 m tők. — Hauge 56,2. Kuul — Sexton 14,24. Kaugus — Aastad 7,13. 100 m — Tolan 10,5, Hagen 11,0. 400 m Johannesen 49,9. 110 m tők. — Rockaway 14,9, Petterson, Rootsi, sama aeg. Teivas — Sturdy 4,00. Ketas — Askildt 45,06. Oda — Trandern 60,25.

— Norrköpingis olid suuremad võistlused ameeriklaste osavõtul. 100 m — Tolan 10,5, Bowen 10,7; 200 m — Tolan 23,8; 400 m — Bowen 50,0; 110 m tők. — Rockaway 16,2; kõrgus — Sexton 1,80, Karlsson 1,80; kuul — Sexton 14,73, Norrby 14,27, B. Jansson 14,20.

Tapa spordipäev.

Kaitseliidu malevkonna kergejõustiku võistlused. H. Reitsak viskas oda 52.24. Jalgpalli linna-võistlus Tallinna-Tapa 4:1 (2:0).

Tapa kaitseliidu malevkonna traditsiooniline spordipäev pani oma laialdasest ulatusest ja pinevast konkurentsist korraks jälle Tapa väikse spordilinnakese kihama. Spordipäev algas juba 31. augusti varahommikuga laskevõistluste näol. Siin osutusid ümberkaudsetest kompaniidest paremaks tugeval ülekaalul Tapa oma, kuna üksiklaskuritest paremana end juba mitmekordselt maksuma pani spordipealik Aug. Juhkam. Orienteerumisjooks uppus juba pealetungivasse õhtuvidevikku, mis aga ei keelanud võitjaks tulla R. Rosenbaumi ajaga 37.35,8.

Samal ajal rullus aga juba linna spordiväljal jalgpallimatsch Tapa k.-l. sportklubi ja ÜENÜTO teiste meeskondade vahel. Oma kohta marulisel matschil jäi võitjaks Tapa 2:1 (1:1).

Vahele ei saa märkimata jätta linna spordivälja veidrat saatust. Mais alustati suure õhinaga välja tasandustöid ja kaevati kohe sügav kraav põiki üle välja, kuid... kaugemale ei jõutudki! Lubatud toetused jäid saamata, ettevõtja katkestas tööd ja spordivälja komisjon näis tukkuma jäänud olevat. Siis planeeriti plats ümber ja leiti, et tehtud kraav asjatu. Kuid kogu palavaga hooaja ilustas kraav platsi ja kinni teda ka ei lubatud ajada. Nüüd lõpuks tehti see hädasunnil ja Tapa sportlaskond oli vist kõige rõõmsam selle üle. Kuigi väli suure kallakuga ja jalgumurdvate aukudega — on pool muna siiski parem, kui tühi koor.

Spordipäev jätkus 1. sept. uue varahommikuga, kust püstolipauk kärgatas lahti 25 klm. jalgrattasõidu rakmetes. Rahuldava ajaga tuli võitjaks P. Värk, kattes maa 55.12,0, teiseks A. Juhkam 57.57,0 ja kolmandaks R. Alpius 58.56,4.

Kergejõustiku võistlustel esines üle 20 osavõtja. Puudusid küll mitmed paremad „tuusad“ sisemaa kompaniidest, kuid see ei halvanud palja üldist konkurentsi pinevust. All-round meheks oli Heinrich Reitsak, kelles esitatud laiaõlgne sportlastiip, kes näiliselt kohasem küll raskustõstjaks. Kuid tugeva jõulise materjali juures suutis ta end välja paremana maksuma panna, omades lubavamalt silmapaistvust visketes, kus eriti oda ta lemmikalana näib. Saavutatud 52.24 on mehe puuduliku tehnika juures hiilgav tagajärg, pealegi kus üks viske kergel üleastumisel sinnapoole 55 mtr. piiri lendas. Kümnevõistlejana võib mees end edaspidi kindlalt maksuma panna.

Teiseks paremaks oli R. Paal sprinterina. Ta 100 ja 200 mtr. ajad 12,1 ja 25,9 Tapa spordivälja kungastel omavad tähelepanu, kuna mees varem 100 mtr. ka 11,2 on katnud.

Tehnilised saavutused olid: 100 mtr. eesjooksudes Reitsak ja Paal 12,3. Lõppjooksus võitis Paal 12,1, teiseks Reitsak 12,5 ja kolmandaks Rosenbaum. 200 mtr.: 1. Paal 25,9. 2. Reitsak 26,1. 3. Toming 27,1; 1500 mtr.: 1. Jahimann 4.40,3. 2. Kask 4.45,0. 3. Fatal 4.55,0; 3000 mtr.: 1. Kask 10.18,3. 2. Jahimann 10.27,3. 3. Valk 10.28,1; Kauguis: 1. Paal 5.85; 2. Reitsak 5.67; 3. Lessel 5.41; Kõrgus: 1. Paal 1.55; 2. Reitsak 1.50; 3. Tamm 1.45; Teivas: 1. Reitsak 2.80; 2. Haagen; 3. Lessel; Kuul: 1. Reitsak 10.81; 2. Rosenbaum 10.21; Ketas: 1. Reitsak 33.08; 2. Rosenbaum 32.10; 3. Lessel 31.08; oda: Reitsak 52.24; 2. Lessel 48.64; 3. Brigo 46.75; granaat: 1. Paal 79.40; 2. Reitsak 72.29; 3. Brigo 65.95. Kompaniidest võitis Tapa 150 punktiga Nõmküla 31 ja Aegviidu 13 ees.

Õhtuses kavas oli 1. linnavõistlus Tallinn-

Tapa. Vah. Hargeli vileks rivistus: Tallinn 2 — Noony (NMKÜ); Kivi (Sport) — Tover (ÜENÜTO); Reinfeldt (NMKÜ) — Liibeck (NMKÜ) — Kony (Hõimla); Tartlan — Feldmann (ÜENÜTO) — Läll (Lutheri NMKÜ) — Neudorf (NMKÜ) — Reintamm (NMKÜ). Tallinn esitas paremat mängu, valitsedes suurema osa ajast. Eriti silmapaistvalt töötas vasaktiiv tsentriga, kelle toreda e läbimurrete teeneks ka võiduvärvad osutusid. Ka v. v. Noony ületas lootused oma kindlusega pallidehankimisel. Värvad tulid 10. min. Läll 1:0, 22. min. Reintamm teravalt posti juure nurka 2:0. Teisel poolajal 21. min. saavutab Tapa tsh. Tamm jalast auvärra 2:1 ja näib ülekaalule asuvat, kuid lõpuks vajub kokku ja 32. min. on Reintammilt 3:1 ja 43. min. sulu järele Lällilt 4:1. Mängukäigule vastas Tallinna kaheväravaline paremus, mis oleks ka 3:1 näol resultaadiks olnud, kui jätta koorist viimane sulust tehtud värv. Tapa koosseis oli: Gabriel; Jahimann-Esperg; Ruil-Tamm-Fatal; Burm-Brigo-Mikk-Kull-Reitsak.

Kaubamaja „SPORT“

Tallinn, Narva mnt. 19.

Kõnetr. 23-00.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel suures väljavalikus: kergejõustikus, jalgpallis, võimlemises, lauatennis (ping-pong) jne.

Inglise murutennise reketid.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväelastele hinnaalandus.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

LASTEVANEMATELE.

Suvi on möödas. Teie lapsed on suvitamast linna tagasi tulnud tugevatena ja väljapuhanutena. Koolitöö algab ja suvel kogutud jõutagavara peab vastu pidama. Kuid varsti ütleb see üles, kui mitte aegsasti ei hoolitseta uue jõu eest. See sünnib kõige paremini, kui annate lastele igapäev tass

OVOMALTINE

Ärge unustage seda, et hea tagajärg annab ennast lühikese aja jooksul tunda.

DR. A. WANDER, A.-G., BERN, SCHVEIZ.

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Ladu: A/S. „EPHAGI“ juures Harju t. 41, Narva mnt. 42. Tartus: Lille tän. nr. 1.

— Osipovich ujus San-Franciscos 100 m ja 220 y vabalt maailmarekordiliste aegadega nais-tele — 1.09,4 ja 2.41,6.

O.-ü. „Esto“

Talinn, Pikk t. 47, tel. 10-02

Suvehooajaks

kõiki kergejõustiku

jalgpalli, tennise ja

muude mängude

tarbeid

tunnustatud headuses kodu-

ja välismaade tehastest.

Avar valik spordikirjandust.

Kõige paremad ja väärtuslikumad maailmas on

COLUMBIA

grammofonid

nõelad

plaadid

sest see on Inglise kaup

Hind Kr. 85.— ja Kr. 110.—

COLUMBIA

kaupa müüakse Eestis ainult paremates ärides

THE COLUMBIA GRAPHOPHONE Co, Ltd. LONDON

AINUESINDAJA:

KAUBAMAJA A.-S.

KARL LEMBERG, TALLINNAS, VIRU 3